

Selvpresentasjon; Atle Sommerfeldt

Personalialia:

Navn: (Wilhelm) Atle Sommerfeldt
Adresse: Trollhaugen 12, 1384 Asker
Født: 22. november 1951 på Eidsvoll
Sivil status: Gift, med forstanderinne Marianne Uri Øverland. Et barn.

Utdanning:

Ex. art. Asker Gymnas 1970
Ex. phil. Universitetet i Oslo 1970
Sosiologi mellomfag, Universitetet i Oslo 1972
Årskurs i norsk, Telemark Distriktshøgskole 1973
Kristendom mellomfag, Det teologiske menighetsfakultet 1974
Teologisk embetseksamen, Det teologiske Menighetsfakultet 1980
Praktisk-teologisk seminar, Det teologiske Menighetsfakultet 1981
Hovedkarakter teologisk embetseksamen: 1.7.

Etter - og videreutdanning:

Kandidatstipend Det teologiske Menighetsfakultet 1982
Stipend Teologiske Fakultet i Erlangen vintersemesteret 1982-83

Arbeidspraksis:

Nåværende arbeid:

Generalsekretær Kirkens Nødhjelp, fra 1994 -

Tidligere arbeidserfaring:

Organisasjonssekretær Norges Gymnasiastsamband 1970/71
Sivilarbeider Mellomkirkelig Råd for Den norske kirke 1976/77
Ordinert til vikarprest i Oslo Bispedømme juni 1982
Vikarprest i Oslo bispedømme med tjenestesteder: Radiumhospitalet, Gamlebyen Fossum, Tøyen småkirke 1982-1984
Konsulent for Teologiske Spørsmål og for Internasjonale Spørsmål, Mellomkirkelig Råd for Den norske kirke, 1984-85
Konsulent for Internasjonale Spørsmål, Mellomkirkelig Råd for Den norske kirke, 1985-1989
Konstituert generalsekretær Mellomkirkelig Råd for Den norske kirke, 1987-88
Assisterende generalsekretær Botswana Christian Council, 1989-1993
Generalsekretær Mellomkirkelig Råd for Den norske kirke, 1993-94

Tillitsverv-engasjement:

Tillitsverv lokalt og regionalt Norges Kr. Student- og Skoleungdomslag 1965-1970
Patruljefører/troppsassistent 1. Skougum speidertropp 1964-1968
Elevrådet Asker gymnas
Styreleder Crossing 1970

Styremedlem Forum Experimentale 1973-1978

Styremedlem (og medstifter) Kirkelig Kulturverksted 1974-1978, styreleder 1978-1987

Medlem i Utvalget for Utviklingsspørsmål, Mellomkirkelig Råd for Den norske kirke, 1976-1983, leder 1977-1979

Medlem av styret for Idegruppen for Ny økonomisk Verdensorden (Representant for Den norske kirke) 1977 til 1989, koordinator 1984-1986

Prest og styreleder i Asian-Norwegian Christian Association, 1983-1984

Medlem Sofienberg menighetsråd, Oslo BD, 1986-1990, leder 1987-1989

Styremedlem Kirkens Nødhjelp 1987-1988, 1993-1994

Styremedlem Fellesrådet for Evangeliske trossamfunn, 1987-1988, Norges kr. Råd 1993-1994, møtende observatør i styret Norges kr. Råd 2010 -

Medlem av Mellomkirkelig Råd, 1994 -

Medlem i Diakoniutvalg (1997-2005) og Internasjonalt utvalg (2003-) Asker menighet

Medlem av FAU Solvang Ungdomskole 2006-2008

Medlem Rådet for norsk Utviklingshjelp, 1985-1986

Styremedlem Det norske Flyktningeråd, 1994-1997

Styremedlem Bistandsforum, Tekna, 2004-2008

Rådsmedlem Den norske Helsingforskomiteen

Rådsmedlem Oslosenteret

Medlem Etikkrådet, Banco

Medlem av UD's utvalg for utredning av Nye roller for frivillige organisasjoner i utviklingssamarbeidet, 2005-2006

Medlem av Kommisjonen for Fred, Rettferdighet og Menneskerettigheter, Konferansen av Europeiske Kirker, 1987-89

Rådgiver til Det lutherske Verdensforbunds Råd (Council) 1993-1997

Medlem Renewal Committee, Det lutherske Verdensforbund, 2007-2009

Styremedlem Aprove (Kirkens Nødhjelps europeiske organisasjon) 1996-2000

Rådsmedlem ACT (Action by Churches Together - Kirkens Nødhjelps globale allianse)

International 2005-2009, Styremedlem ACT Development 2007-2009, styremedlem av interimsstyret for ACT Alliance 2008-2010

Publikasjoner

Bøker

* Tegn til håp, reiser i globaliseringens tid. Verbum 2004

* Det umulige nåløyet. Fattigdom og rikdom i Norge i globalt perspektiv. Redaktør sammen med Jan-Olav Henriksen. Gyldendal Akademisk 2005

Hefter

* Levende tro. Vårt ansvar for fred, frihet og rettferdighet. Kirkens Nødhjelp 1987

* Handel for menneskeverd - noen etiske refleksjoner om handel. Kirkens Nødhjelp 2005

* Spiritual reflections on trade, a spirituality of involvement. Kirkens Nødhjelp 2006

Faglige artikler

* Bilder i forkynnelsen. Om ikonenes teologi. Ung Teologi 1976

* Nåde og formaning. Noen momenter om gudstjenstlig behandling av Ny Økonomisk Verdensorden. Tilleggshefte 1 av Ung Teologi 1978

* Sosial-etisk kirkekritikk. Kirkens kjennetegn som ekklesiologisk terminologi for sosial-etisk kirkekritikk. Tidskrift for Teologi og Kirke 1982

- * Forsoningen og kirkens sosialetiske engasjement i Oftestad og Tångberg: Forsoningen. Tapir 1986
- * Pastoral-politisk engasjement for mennesket. Tidskrift for sjelesorg 1987
- * For menneskelivets skyld. Om Mellomkirkelig Råds menneskerettighetsengasjement. Kirke og Kultur 1988
- * Verden er for sterk for en delt kirke. Om den økumeniske bevegelses samfunnsengasjement. Ung Teologi 1988
- * Anmeldelse av Ivar Asheim, Mer enn normer. Grunnlagsetikk i Ung teologi 1994
- * Ingen snarvei til forsoning i Eidsvåg (red.): Demokrati og fredelig konfliktløsning. Universitetsforslaget 1996
- * Samspill og avstand. Prinsipielle refleksjoner om forholdet mellom ikke-statlige humanitære organisasjoner og militære styrker i humanitære kriser. Pacem 1999
- * Hvordan er det mulig? Et essay om globale Lottomilliardærers framtid i Tidsskriftet ARR 2003
- * Changemakerbevegelsen, fra informasjon til handling i Ulstein (red.): Ungdom i rørsle 1, Tapir Akademisk 2004
- * Ikke bland rollene. Perspektiver fra en humanitær organisasjon. Pacem 2005
- * Fredsbygging er ikke mulig uten forsoning i Røhr (red.) Dialog - mer enn ord, Nansenskolen 2005
- * Tiden ved livets slutt i Nord, Eilertsen, Bjerkreim (red.): Eldre i en brytningstid. Gyldendal Akademisk 2005
- * Fattigdom og rikdom i den globale storbyen i Henriksen, Sommerfeldt: Det umulige nåløyet. Gyldendal Akademisk 2005
- * Lokal folkekirke i den globale storbyen. Kirke og kultur 2007
- * Forsoningens tjeneste - i møte med menneskeskapte klimaendringer i Av jord er du kommet..., Understanding the issue 1/2008, Kirkens Nødhjelp
- * Kirken og kirkelige organisasjoner som politiske endringsagenter. Tidskrift for Praktisk Teologi, 2010
- * Bistandskritikken. Kommentar til Terje Tvedt, Øyvind Østerud og Asle Toje. Nytt Norsk Tidskrift, 2011

Spiritualitet

- * Kommentarer til to messer i Forum Experimentale i Vandring. Gudstjenester i Forum Experimentale 1976
- * En verden i bønn i Lær oss å be. Bønnebok for Norge. Credo 1989
- * Håpet vil seire - en preken i Mennesker mot makt og miner. Genesis 199
- * Det motsatte av jante i Husk å leve. Kagge 1999
- * Se mennesket! i Husk å leve mens du gjør det. Kagge 2000
- * Bønn og handling for daglig brød i Sandal (red.): Mer enn brød. Verbum 2000
- * Kilde til død - kilde til liv. Refleksjon til Påskedag i Eide (red.): Kilde til liv. Verbum 2002
- * En fastevandring i Eide (red.) Tid for nærvær. Verbum 2002.
- * Kristi blod frigjør til nestekjærlighet i Eide (red.): Tid for nærvær. Verbum 2003
- * Bibelske impulser til kampen for økonomisk rettferdighet. Kirkens Nødhjelps Fasteaksjon 2011

Andre artikler

- * Rettferdigheten kan ikke vente i Rafoss (red.): Det skal være likhet, Kirkens Informasjonstjeneste 1979
- * Sekretær for Aukrust/Fougner/Tysnes: Rapport om presteutdanningen. Kirkerådet 1979
- * Norsk religionssosiologi anno 1981. Ung Teologi presenterer 1981
- * Teologisk sosial-etikk. Ung Teologi presenterer 1982
- * Kirkens teologiske identitet i møte med samfunnet. Småkirkebladet 1983
- * Fattigdomsorientering eller støtte til de rike? Tidsskriftet Ide 1985
- * Fred og menneskerettigheter - et kirkelig perspektiv. Tidsskriftet Mennesker og Rettigheter 1985

- * Religiøs intoleranse. Tidsskriftet Mennesker og Rettigheter 1986
- * Politikk for endring. Om Verdenskommisjonen for miljø og utvikling i Nordhaug (red.): Vern om skaperverket. Triangelforlaget 1989
- * Kirkenes kamp i Sør-Afrika fortsetter i Brekke (red.): Står apartheid for fall? Cappelen 1991
- * Kirkens syn på asylretten for politiske flyktninger. Tidsskriftet Kritisk Juss 1993
- * Diakoni og menneskerettigheter i Byggmester i brytningstid, Festskrift til Jens Lund-Andersen. Norsk Luthersk Forlag 1997
- * Forsoning og sosial utvikling i Den vanskelige forsoningen. Den norske Helsingforskomiteen 2001
- * Changing relationships between north and south* Etterord om erkebiskop Walter Makhulu i Lund, Weinberg: Kirkens Hemmelige agent. Press Forlag 2002 (er også utgitt på engelsk).

Annet

- * Fast spalte i Dagen
- * Lederskribent i Kirkens Nødhjelp Magasinet
- * Radioandakter i flere omganger
- * Regelmessige leserinnlegg, kronikker og annet i ulike medier

Spørsmål til kandidatene:

1. Hva er etter din oppfatning biskopens viktigste oppgave?

For meg er biskopens viktigste oppgave knyttet til begrepene "tilsyn" og "enhet". Biskopen skal se menneskene, menighetene og medarbeiderne i bispedømmet ved å lytte, bekrefte, inspirere, myndiggjøre og utfordre. Det mangfoldet bispedømme består av, skal biskopen reflektere i sin embetsutøvelse. Forankringen i bispedømmets mangfold skal biskopen anvende for å representere og presentere den på arenaer og i møte med institusjoner i samfunnet lokalt, regionalt, nasjonalt og globalt. Særlig viktig er det å se mennesker og grupper av mennesker som strever med livene sine og blir oversett av storsamfunnet. Biskopens viktigste oppgave blir altså å levendegjøre kirken som et forsonet mangfold som fremstår tydelig i samfunnet, lokalt, regionalt og globalt.

I en krevende tid for kirken blir det viktig for biskopen å hjelpe mennesker og medarbeidere å se tydelig det budskap og den person som er enhetens og troslivets grunn. Andre viktige, men underordnede spørsmål må håndteres på en slik måte at de ikke tildekker den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus.

Biskopen utøver embetet som leder for prestatjenesten og med tilsyn over hele kirkens virke i bispedømmet. Da hviler det et særlig ansvar for biskopen å utøve et myndiggjørende lederskap sammen med prostene og sikre kommunikasjon og samhandlingsrom med menighetsråd, fellesråd, alle medarbeidere og kirkevergene.

Det store handlingsrommet biskopen har, må forankres tydelig inn i og skje i en dynamisk samhandling med, bispedømmerådet og stiftsdireksjonen.

2. Hva er kirkens hovedutfordring i dag og i tiden fremover?

Hovedutfordringen er å levendegjøre kirken som en raus folkekirke med et tydelig budskap som stimulerer mennesker til å praktisere en levende, kristen tro. Kirken må derfor være synlig tilstede i menneskers liv og på de arenaer som former rammene og påvirker menneskers oppfatning av seg selv og av den verden vi lever i.

I alle lokalsamfunn er kirken synlig tilstede ved sine bygninger, kirkeklokker, og kirkegårder. Folk ser og vet at det foregår en levende virksomhet på disse stedene: gudstjenester, kulturbegivenheter, forvalter av livsritualer, diakonale tjenester og institusjoner og opplærings- og møteplasser for barn og unge og deres foreldre. Vi kan observere hvordan folks tilhørighet til kirken i lokalsamfunnet uttrykkes på et mangfold av måter som er planlagt av menighetens ledere, men som også kan utvikles spontant og selvstendig. Lystenning på gravene, deltagelse i konserter og kulturarrangementer, stillhet når katastrofene rammer, beskyttelse mot forfølgelse, for bare å nevne noen av disse uttrykkene. Kirkens utfordring er å fremstå raus og inkluderende i forhold til alle disse uttrykksformene, og samtidig veilede folk til å komme nærmere troens sentrale kilder i bønn og lovsang, sakramentsbruk og fellesskap, og først og sist: et frigjørende møte med evangeliet om nåde, frelse og frigjøring i Jesus Kristus.

Nært knyttet til utfordringen i å åpne kirken som sted for mennesker, er utfordringene å utruste mennesker og oss som fellesskap av mennesker til å leve ansvarlig i møte med vår tids store globale utfordringer: klimakrisen, fattigdomskrisen, konflikter mellom ytterliggående grupper i ulike religioner og krisene som følge av statsmaktens ofte autoritære, overkjørende og ekskluderende

styring. Disse utfordringene krever vår solidaritet og at kirken fremstår lokalt som en del av det globale, nestekjærlighetens handlingsfelleskap vi er kalt til å være.

Disse utfordringene, som kan virke store og u håndterlige, manifesterer seg direkte og indirekte i alle norske menneskers liv. Den globale medierevolusjonen gjør at vi blir utsatt for, men også oppsøker, kunnskap og informasjon fra hele den globale landsbyen. Samtidig er våre egne lokalsamfunn i stadig større grad innvevd i det globale fellesskap både ved mennesker som kommer hit, ved handelen med varer og tjenester, reisevirksomhet og ikke minst finansieringen av velferdsgodene gjennom våre inntekter fra olje- og gassvirksomheten. Dette utgjør derfor et viktig element i vår tid livsfølelse og i møte med denne må kirken hjelpe folk til livstolkning og handlingsalternativer tilpasset det vi kan make å bære.

De nødvendige endringene Den norske kirke nå gjennomgår for å utruste seg til en ny ordning mellom stat og kirke, må nå gjennomføres og levedegjøres i hver enkelt menighet og lokalsamfunn. Utfordringen er å se at diakoniplan, gudstjenestereform og trosopplæringene skal bidra til å utvikle, myndiggjøre og dyktiggjøre menighetene og medarbeiderne til å leve visjonen synlig for mennesker og samfunn i den kirkelige hverdagen.

3. Hva vil du legge mest vekt på for å ivareta biskopens rolle som åndelig leder i bispedømmet?

Åndelig ledelse innebærer for meg å hjelpe mennesker til å finne fram til kirkens og den kristne troens kilder og å drikke med frimodighet på den måte som nærer og styrker deres liv i denne verden. Min trosreise har lært meg at kirkens kilde har mange utspring. I ulike livsfaser og livssituasjoner tilbys vi næring og styrke. Min visjon vil være at flere medarbeidere og menighetsmedlemmer får frimodighet til å bruke Bibelens rikdom som inspirasjon og veileder, hviler i sakramentenes nådetilsagn, finner styrke i de mange kulturuttrykk som kirkene og kirkelige fellesskap er så fulle av, opplever ro og tilfredshet i retreat og pilegrimsvandring og får trøst og hjelp i å lytte til andre livs- og trosfortellinger slik de formidles gjennom historien og i fellesskap lokalt og i f.eks. sosiale medier. Åndelig ledelse er å lede ved å gå foran, gå sammen med og inkludere dem som blir hengende litt etter, i en livgivende, åndelig vandring til kildens mange utspring.

En vesentlig del av et åndelig lederskap er å styrke medarbeidere til å håndtere krevende arbeidssituasjoner og livserfaringer slik at hverdagens belastninger og begrensinger ikke fører til mismot, men håndteres og blir til livshjelp. For å klare dette, må biskopen myndiggjøre særlig prostene til å utøve slikt medskapende, åndelig lederskap og skape et fellesskap der disse selv erfarer denne livgivende spiritualitet.

Åndelig ledelse betyr også "å tyde tidens tegn" i det samfunnet vi lever i ved å avdekke kriser som truer Guds visjon for mennesket og verden, løfte fram tegn til håp og veilede mennesker og samfunn til å velge livets og nestekjærlighetens vei. Det krever vilje og evne til å være til stede på samfunnets arenaer, ikke minst i mediene, men også i møter og samtaler, der beslutninger fattes.

Godt åndelig lederskap utfoldes innenfor økonomiske, administrative og organisatoriske rammer og ordninger. Et godt kirkelig lederskap sørger for at personer og råd med ulike roller innenfor lederskap samhandler på en måte som skaper synergi og merverdi. Enhet i mangfold handler også om å utvikle det kirkelige lederskapet med sine ulike roller og oppgaver til å være et enhetlig lederskap der ulike nådegaver gis næring, rom og vekstmuligheter.

4. Hva vil være ditt særlig bidrag inn i bispetjenesten i Borg?

Jeg tror at mine særlige bidrag inn i bispetjenesten kan sammenfattes i følgende punkter:

- Min brede og mangfoldige kompetanse innenfor diakoni, lokalt, nasjonalt og globalt, vil bety at jeg på en særlig måte kan stimulere menighetene og bispedømmets diakonale profil og virkelighet, i hele bredden av diakonal virksomhet. Min omfattende, nasjonalkirkelige og globale erfaring vil bety at Borg bispedømme vil bli synlig og ha stor innflytelse på hele Den norske kirkes utvikling på dette feltet.
- Jeg har arbeidet med teologi og teologiske spørsmål i hele mitt arbeidsliv. Evne og interesse for teologisk refleksjon og samtale vil være et viktig bidrag som leder.
- Helt fra ungdommen har gudstjenesten vært mitt åndelige hjem og jeg har derfor brukt mye tid på gudstjeneste utvikling både i de store og de små formater. Jeg tror jeg kan bidra med å gjennomføre gudstjenestereformen på en stimulerende måte som skaper gjenkjennelse, trygghet og tilhørighet.
- Årene i Kirkens Nødhjelp har gitt meg mye erfaring i å delta i det offentlige rom, i debatter, medier, samtaler med "høy" og "lav". Jeg vet hva som kreves, trives med det og er vant med å forankre dette i det fellesskapet jeg er en del av.
- Jeg har hatt lederposisjoner fra jeg var 12 år. Tiden som generalsekretær i Kirkens Nødhjelp har gitt meg en meget omfattende ledererfaring som har stilt store krav til tilstedeværelse, tydelighet og ydmykhet. En viktig oppgave har vært å skape enhet i en meget mangfoldig virksomhet med omtrent 1000 ansatte i over 30 land og med samarbeidsrelasjoner til flere hundre store og små organisasjoner. Jeg har vært del av organisert lederutvikling siden 1998 og har ikke minst de siste 3 årene lært og utviklet meg mye.
- Som leder av en stor organisasjon har jeg også betydelig kompetanse i organisasjonsdrift.
- I Kirkens Nødhjelps arbeid har jeg møtt og blitt eksponert for mennesker og situasjoner med stort mangfold i Norge og i mange land. Jeg har slik opparbeidet meg stor erfaring i å møte mennesker i alle livsfaser og posisjoner med interesse og respekt.